

Nieuws over WINDPARK N33

juli | 2022

Ministerie van EZK

blijft betrokken
bij windpark N33

Stand van zaken

gebiedsfonds

Inzet geluidsverwachtingsapp

bij onderzoek naar geluid

Windpark N33 afgerond

De ontwikkeling van het windpark heeft heel wat voeten in aarde gehad, maar nu breekt de laatste fase aan en kan het park zijn bijdrage aan de broodnodige energietransitie ten volle gaan geven.

Het Ministerie van Economische Zaken blijft voorlopig nog betrokken bij het project tot het gebiedsfonds helemaal rond is. Daarnaast zal er een pilot gestart worden met een transponderdetectiesysteem. Dit houdt in dat de verlichting alleen aan gaat als er een vliegtuig in aantocht is. De pilot moet laten zien of het systeem werkt zoals verwacht mag worden. De inspectie Leefomgeving en Transport zal dan dit systeem gaan toestaan in Nederland (zie pagina 3 en 4).

De spelregels voor het gebiedsfonds zijn door de gemeenten en omwonenden opgesteld. Rob Rietveld van de Vereniging Omwonenden Windparken is als onafhankelijke partij betrokken bij de totstandkoming van het fonds en legt uit wat de stand van zaken is op pagina 5.

Toen het windpark in werking werd gesteld, bleek men een geluid waar te nemen dat niet normaal is bij een windturbine. Eurus Energy en RWE (beide exploitanten van het park) hebben verschillende bureaus ingeschakeld die op diverse plaatsen en tijdstippen onderzoek hebben gedaan naar het geluid. RWE heeft ook een geluidsverwachtingsapp laten inzetten om omwonenden de kans te geven te melden wanneer het geluid te horen was. Mede door deze gegevens konden de onderzoekers bij de fabrikant van de windturbines precies aangeven wat er speelde. Hierdoor zijn aanpassingen gedaan. RWE bedankt de omwonenden van harte voor hun medewerking via de app. Binnenkort zal nog aanvullend onderzoek plaatsvinden (zie pagina 7 en 8).

Ministerie van EZK blijft voorlopig betrokken bij windpark N33

De formele rol van het Ministerie van Economische Zaken (EZK) in de procedures en besluiten voor windpark N33 mag dan afgerond zijn, maar dat wil niet zeggen dat het rijk helemaal geen rol meer speelt.

De gemeente is op dit moment het bevoegd gezag voor het toezien op de uitvoering van werkzaamheden en het naleven van de vergunningsvoorwaarden van windpark N33. Het Ministerie van Economische Zaken (EZK) speelt geen formele rol meer. Dat betekent niet dat het ministerie het windpark helemaal loslaat. Het blijft bestuurlijk betrokken bij wat er op dit moment nog speelt: het gebiedsfonds, overleg over geluid en aanpassingen aan de verlichting.

Gebiedsfonds

De totstandkoming van het gebiedsfonds kent een lange aanloop. In een vroeg stadium trok het ministerie hiervoor een onafhankelijke gebiedscoördinator aan. Hij was verantwoordelijk voor het organiseren van het overleg in de regio over dit onderwerp. De coördinator voerde gesprekken met bijna alle partijen in de regio: gemeenten, overheden, de initiatiefnemer van het windpark en vertegenwoordigers van omwonenden. Twee

dorpsverenigingen konden uiteindelijk geen vertrouwen in hem uitspreken. Daarop heeft hij zijn werkzaamheden beëindigd. De gemeenten namen de organisatie over van het proces om tot een gebiedsfonds te komen. Op verzoek van de dorpsverenigingen wilden zij wachten tot na de uitspraak van de Raad van State. Het rijk gaf aan dit besluit te respecteren. Op pagina's 5 en 6 meer over de stand van zaken rondom het gebiedsfonds.

Bijdrage aan gebiedsfonds

Het Ministerie van EZK zegde toe eenzelfde financiële bijdrage te leveren aan het gebiedsfonds als de regionale overheden. Daarbij wilde het ministerie op dezelfde manier te werk gaan als bij het gebiedsfonds van windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Hoewel er nog geen financiële bijdrage voor gebiedsfonds N33 is toegezegd vanuit de regionale overheden, heeft het rijk besloten om omwille van de omwonenden, en omdat de betrokken gemeenten de nodige investeringen in het gebied doen, toch een bijdrage te doen. Daarbij is dezelfde sleutel per opgesteld vermogen van de windturbines gehanteerd als bij windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Ook de initiatiefnemers van windpark N33 storten een afgesproken bijdrage in het gebiedsfonds. Daarmee is er een substantieel fonds beschikbaar, dat van betekenis kan zijn voor het verbeteren van leefbaarheid van deze regio.

Overleg over geluid

Dat er nog steeds zorgen leven bij omwonenden van het windpark, ontgaat het ministerie niet. Daarom voert EZK bestuurlijk overleg met de gemeenten en met de initiatiefnemers. Dat overleg is nog steeds gaande. Het ministerie hoopt en verwacht dat het overleg tot een zo goed mogelijke oplossing zal leiden.

Transpondergestuurde verlichting

Om een fout in het Inpassingsplan in het voorschrift ten aanzien van verlichting te repareren, heeft het ministerie een gedeeltelijke wijziging van het Inpassingsplan doorgevoerd. Daarnaast is overleg gevoerd met de initiatiefnemers en de gemeenten, op verzoek van de dorpscoöperatie, over de wenselijkheid van een pilot met een zogeheten transponderdetectiesysteem. Een transponder is een zendtoestel waarover ieder vliegtuig sinds kort moet beschikken. Het geeft de identificatiegegevens van het vliegtuig door, waarmee ook de locatie van het vliegtuig kan worden bepaald. Deze techniek was ten tijde

van de vergunningverlening nog niet toegestaan. In de pilot zal een gevoelige ontvanger op het windpark worden geplaatst, die de transpondersignalen van vliegtuigen kan waarnemen. De ontvanger schakelt de verlichting van de windturbines aan als een vliegtuig het windpark nadert. De verlichting gaat weer uit nadat het vliegtuig op een bepaalde afstand van het windpark is gekomen. Deze relatief nieuwe techniek wordt al met succes in het buitenland toegepast.

Vorbereidingen voor pilot

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), het inspectieorgaan van het Ministerie van Infrastructuur en Water, is van plan om transpondergestuurde verlichting in Nederland toe te staan. Vooruitlopend op dit besluit voert ILT een aantal pilotprojecten uit om te kijken of de techniek werkt zoals mag worden verwacht. Het ministerie van EZK heeft aan ILT verzocht om een aanvraag in overweging te nemen om windpark N33 als pilot te gebruiken voor het toepassen van deze techniek. Daarvoor worden nu concrete voorbereidingen uitgevoerd door de initiatiefnemers van het windpark.

Geen wijziging inpassingsplan

Voor de pilot met transpondergestuurde verlichting is geen nieuwe wijziging van het inpassingsplan nodig. Volgens het inpassingsplan moet er sprake zijn van een door ILT goedgekeurd verlichtingsplan. De initiatiefnemers kunnen de nieuwe techniek met transponderdetectie opnemen in het verlichtingsplan. Deze wijziging van het verlichtingsplan wordt vervolgens voorgelegd aan ILT ter goedkeuring. Als ILT het goedkeurt, is daarmee de nieuwe techniek toegestaan.

noot van de redactie:

Het inpassingsplan ligt bij de Raad van State. Zolang er geen uitspraak is, kan de pilot nog niet van start gaan.

Gebiedsfonds: van omwonenden, voor omwonenden

Nu de realisatie van windpark N33 is afgerond, begint ook het gebiedsfonds vorm te krijgen. Vanuit het fonds kunnen omwonenden projecten bekostigen die bijdragen aan de leefbaarheid en sociale cohesie in de regio.

Gemeente en omwonenden hebben met elkaar de spelregels voor dit gebiedsfonds opgesteld. Om dit proces zo goed mogelijk te laten verlopen en te zorgen dat alle partijen gehoord worden, is Rob Rietveld bij de totstandkoming van het fonds betrokken. Hij praat ons bij over de huidige stand van zaken: "Vanuit de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NL-VOW) ondersteun ik bij realisatie van het gebiedsfonds. Windpark N33 is een grote ontwikkeling in het Noorden van het land en heeft veel stof doen opwaaien. Dat maakt zorgvuldig handelen bij de totstandkoming van het gebiedsfonds extra belangrijk. Als onafhankelijke partij zijn we niet 'voor' of 'tegen', maar willen we vooral dat het proces zo goed mogelijk verloopt zodat er straks een gebiedsfonds is ingericht dat goed functioneert en doet waar het voor opgericht is: de regio rond N33 versterken."

Wat is een gebiedsfonds?

Vanuit de 'Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land' wordt bij de realisatie van veel windparken een gebiedsfonds opgericht. Vanuit dit fonds is geld beschikbaar om projecten te ondersteunen die bijvoorbeeld de leefbaarheid in het gebied vergroten of de sociale cohesie versterken.

Bewoners (of een vertegenwoordiging van hen) van het gebied beslissen zelf hoe het bestuur van het fonds eruit komt te zien, aan welke spelregels aanvragen moeten voldoen en hoe de gelden in het fonds ingezet worden.

Belang omwonenden

"Wij worden door heel Nederland ingezet om het belang van omwonenden bij windparken te behartigen, de kennis die we in de rest van het land opgedaan hebben nemen we ook mee naar Groningen. We begeleiden het proces, delen (juridische) kennis en bieden praktische ondersteuning. Ik heb zelf geen enkel belang in het gebied en kan daarom een onafhankelijke rol op me nemen. De gemoederen zijn hoog opgelopen en dat heeft helaas veel polarisatie teweeggebracht. Dat maakte de vraag wie het gebiedsfonds in zou mogen gaan richten ook lastig, gelukkig is er een goede oplossing gevonden. Met de Dorpen Alliantie Oost Groningen is geprobeerd alle dorpen op één lijn te krijgen. In zo'n dorpsorganisatie zijn zowel initiatiefnemers als tegenstanders vertegenwoordigd, dit toont een goede dwarsdoorsnede van alle belangen die spelen."

‘Inmiddels staan de hoofdlijnen op papier en zijn de regels waar het gebiedsfonds aan moet voldoen in grote lijnen vastgesteld.’

Werkgroep

“In de werkgroep die opgericht is met leden van de alliantie zijn we aan de slag gegaan om het gebiedsfonds vorm te geven. Het inrichten van een gebiedsfonds is specialistisch werk: een bijltje waar de meeste dorpsorganisaties nog nooit mee gehakt hebben. Hoe leg je bijvoorbeeld verantwoording af over de besteding van de middelen? En hoe zorg je straks dat de toekenning van gelden transparant en eerlijk verloopt? Ook vanwege dit soort praktische zaken is het goed dat er een externe partij bij betrokken is. Samen met de werkgroep bepalen we de spelregels van het fonds. Inmiddels staan de hoofdlijnen op papier en zijn de regels waar het gebiedsfonds aan moet voldoen in grote lijnen vastgesteld. We zijn op dit moment druk bezig een raad van bestuur en raad van toezicht samen te stellen, die gaan zich verder over de details

van de uitvoeringsregelingen buigen en dit document straks definitief maken.”

Voorwaarden

“De voorwaarden waar projecten die aanspraak kunnen maken op het gebiedsfonds aan moeten voldoen staan op papier. De exacte bepalingen zullen te zijner tijd op een overzichtelijke website gepubliceerd worden. Het gaat in ieder geval om initiatieven die invloed hebben binnen de vooraf bepaalde regio én die het belang van een grotere groep dienen. Denk daarbij aan het vergroten van de leefbaarheid, sociale cohesie versterken of een initiatief gericht op duurzaamheid. Het gaat niet om individueel gewin, er moet wel draagvlak voor zijn in de maatschappij.”

Binding en vertrouwen

“Een aantal mensen uit de werkgroep zullen het bestuur de eerste

periode blijven ondersteunen. We hebben nu vier van de vijf bestuursleden aangesteld en ook de raad van toezicht is bijna compleet. In juni verwachten we de definitieve overdracht naar het bestuur te kunnen doen. Die kunnen dan alle puntjes op de i gaan zetten en in het najaar verwachten we dat dit afgerond is. Vanaf dat moment kunnen omwonenden dan ook daadwerkelijk aanvragen gaan doen. Ik krijg nu al regelmatig berichten van mensen die een voorstel willen indienen, helaas kunnen we die nog niet honoreren.

We willen echt zorgvuldig te werk gaan, dat wil zeggen dat er eerst een bestuur en raad van toezicht moet komen om aanvragen te toetsen: dan pas kunnen we verder. Ik verwacht dat het bestuur hier in september meer duidelijkheid over kan geven.”

Medewerking bewoners via

geluidsverwachtingsapp cruciaal

Het geluid van de windturbines in Eekerpolder zit onder de vereiste norm. Toch werd er na ingebruikname een ongebruikelijk geluid geconstateerd waar de omwonenden op gezette momenten overlast van hadden. Ongebruikelijk omdat dezelfde turbines in het IJsselmeer dit geluid niet produceren. Dankzij de inzet van onder meer een app en met name de feedback van bewoners, is de oorzaak opgespoord en is men bezig het probleem te verhelpen. Het normale windturbinegeluid zal blijven bestaan.

Bij windpark Kattenberg in Noord-Brabant is in 2018 een pilot gehouden met een geluidsverwachtingsapp. Via deze app konden bewoners aangeven of, en wanneer ze hinder ondervonden van geluid. Hieruit bleek dat er niet of nauwelijks hinder werd ervaren. Ook bij Eekerpolder (15 windturbines die het RWE-deel van windpark N33 vormen) zou deze app worden ingezet. Het werd niet verwacht, maar al snel bleek dat er meldingen kwamen over een bepaald geluid. Aangezien dit geluid er niet zou horen te zijn, heeft RWE besloten de app specifiek in te zetten om de

hinder te monitoren bij haar windturbines.

Stap voor stap onderzoek gedaan

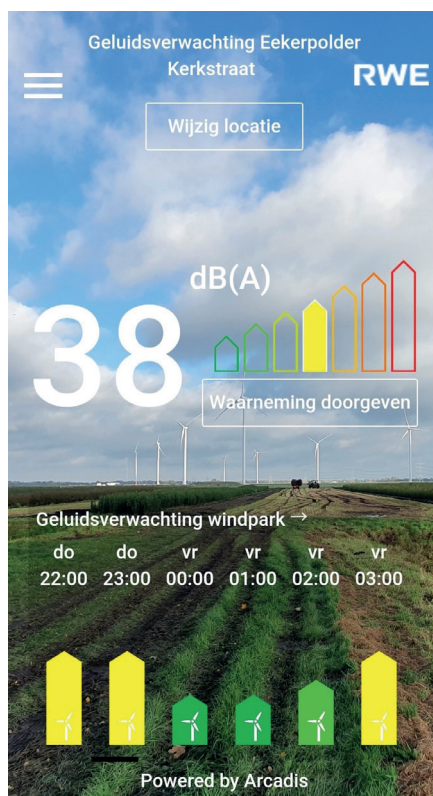
Er zijn 515 adressen binnen twee kilometer van het windpark uitgenodigd, waarvan er 98 op enig moment hebben meegedaan aan het geven van feedback via de app. De geluidsverwachtingsapp is ingezet om erachter te komen wanneer, op welk tijdstip en met welke windsnelheid- en richting bewoners hinder ondervonden van het specifieke geluid. De tijdstippen en plaatsen (op postcodeniveau) van de feedback zijn vergeleken met

gegevens van de weersomstandigheden en met geluidsmetingen bij de windturbines.

Metingen zijn gedaan op 200 meter afstand van de turbines in het veld, bij verschillende windomstandigheden. Bij een van de turbines is een jaar lang continu 24 uur per dag geluid gemeten. Ook is ruim twee maanden continu gemeten nabij een woning aan de Hereweg. Al deze data leverden een schat aan informatie op.

Noise mode

Omdat bleek dat de hinder met name 's nachts werd ervaren, is

vorig jaar in maart van 22.00 tot 07.00 uur een noise mode ingeschakeld. De stand van de bladen van de windturbines is dan anders en het vermogen en de geluidproductie gaan naar beneden. RWE heeft hiervoor gekozen om te zorgen dat de nachtrust van de omwonenden verbeterde. In de tussentijd kon worden uitgezocht wat er aan de hand zou kunnen zijn. Na de software-updates was dit niet meer nodig.

Overleg met fabrikant Siemens Gamesa

Naar aanleiding van de analyses die gedaan zijn, werd duidelijk dat er een geluid was dat niet hoort bij een turbine. Met deze analyse in de hand is Siemens, de fabrikant van de windturbines, benaderd. De data waren heel zinvol, want nu kon Siemens heel gericht gaan kijken hoe het probleem ontstond en opgelost kon worden. Uiteindelijk hebben zij met updates van de

besturingssoftware van de windturbines het ongewenste geluid eruit gefilterd. Dit kostte wel vrij veel tijd, dat was vervelend, maar noodzakelijk. Siemens moest namelijk eerst zelf analyseren en onderzoeken wat er precies aan de hand was. En toen moest de oplossing uitgewerkt en uitgebreid getest worden. De laatste verbeteringen heeft Siemens afgelopen mei uitgevoerd aan windturbines van EURUS binnen Windpark Vermeer.

Uitkomst

Door de aanpassingen van Siemens is een bijkomend effect opgetreden, namelijk dat het aantal decibel nog verder omlaag is gegaan, al was het geluidsniveau al lager dan toegestaan en binnen de gestelde normen. De feedback van omwonenden via de app laat zien dat er dit jaar, in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar, minder hinder wordt ervaren. Uit een vergelijking van de gegevens van het voorjaar

van 2021 en 2022 blijkt dat de negatieve feedback en het aantal locaties gehalveerd is.

De onderzoekers en RWE zijn blij dat de situatie al verbeterd is. Dit kon alleen bereikt worden door de cruciale medewerking van de omwonenden en hun bereidheid goede feedback te geven. Wij willen iedereen via deze weg hartelijk danken voor de medewerking.

In overleg met bewoners hebben RWE, Eurus en Siemens onlangs besloten dat er aanvullend onderzoek gedaan zal worden. Omwonenden wordt gevraagd heel specifiek te registreren op welk moment er wel en geen overlast is. Siemens zal deze meldingen naast de gegevens van de dichtstbijzijnde windturbine leggen om te kijken of daar nog verbeteringen mogelijk zijn. Daarom zal ook de geluidsverwachtingsapp in de lucht blijven tot en met januari 2023.

Meer informatie

Eekerpolder heeft een eigen website met als url: www.windparkeekerpolder.nl

De website www.windparkn33.nl blijft ook in de lucht.